

CPMU News

Customs Policy Monitoring Unit

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่มีความยั่งยืน
ของประเทศกำลังพัฒนา

สวัสดิ์คะ ท่านผู้อ่าน

ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศกำลังพัฒนาสามารถบูรณาการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานโลกได้โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากทรัพยากรและแรงงานราคาถูก อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมทางอุตสาหกรรมในปัจจุบันกำลังเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และการพลิกผันของเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผู้ประกอบการในประเทศกำลังพัฒนาต้องเร่งพัฒนาระบบการผลิตที่มีความสามารถในการฟื้นตัวสูง (Resilience) และหันมาพึ่งพาความแข็งแกร่งของทรัพยากรภายในภูมิภาคมากขึ้น เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการดูแลรักษาสีงแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ในการนี้ องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization: UNIDO) ได้เผยแพร่รายงาน Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050 เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์เกี่ยวกับพลวัตของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมต่าง ๆ สำหรับประเทศกำลังพัฒนาในช่วงปี 2573-2593 (2030-2050) พร้อมทั้งแนะนำแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานโลก

จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้ ขอนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์จากรายงานฉบับดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้ประกอบการ หน่วยงานศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานอื่น ๆ สามารถวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยครอบคลุมการวิเคราะห์แนวโน้มของห่วงโซ่อุปทานในภาพรวม ห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ และข้อเสนอเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

บราลี รัตนปิณฑะ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ
อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)

นายภัสรรค์รัฐ นิลพันธ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)

นายอศวรรฐ์ เกิดสังข์
เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร)

กองบรรณาธิการ

นายกรวีร์ ทองอินท์
เจ้าหน้าที่โครงการ Customs Policy
Monitoring Unit

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy, Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759
Email: thaicustoms@thaicustoms.be

ท่านผู้อ่านสามารถติดตาม
CPMU News ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
<http://brussels.customs.go.th>
หัวข้อ: CPMU News

สารบัญ

01

บทความประจำเดือน

การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่มีความยั่งยืน ของประเทศกำลังพัฒนา	1
ปัจจัยกำหนดทิศทางของห่วงโซ่อุปทานการผลิตโลก ปี 2573-2593	4
การวิเคราะห์สถานการณ์ แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ	9
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืน	14

© Fateme Alaei, Unsplash

02

รายงานความเคลื่อนไหว

ศุลกากรฝรั่งเศสเตรียมเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการ สินค้ามูลค่าต่ำเป็นการชั่วคราว	18
EU กำหนดกระบวนการคัดเลือกเมืองที่ตั้ง EU Customs Authority	20
สถานการณ์อัตราอากรศุลกากรของสหรัฐอเมริกา ที่ปรับกำหนดอัตราอากรใหม่ร้อยละ 10	22
UNOPS ร่วมมือกับญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาพิธีการศุลกากร ในท่าเรือสำคัญของเยเมน	24

03

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมผู้ช่วยทูตศุลกากร (Association of Customs Representatives) ครั้งที่ 1/2569	25
การประชุม High Stakes, Safe Skies: Enhancing Aviation Sector Responses to the Global Synthetic Drug Problem	26
การประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ครั้งที่ 1/2569	27
การประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด ครั้งที่ 1/2569	28

การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่มี ความยั่งยืนของประเทศกำลังพัฒนา

ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา เครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศได้ขยายตัวอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลก โดยประเทศเหล่านี้มีข้อได้เปรียบจากแรงงานราคาถูกและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ จึงดึงดูดให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ในรูปแบบของการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเป็นฐานการผลิตของบริษัทต่างชาติ ซึ่งทำให้มีอัตราการจ้างงานและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ความสำเร็จดังกล่าวมักส่งผลเสียต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมทางอุตสาหกรรมมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงและอย่างรวดเร็ว ห่วงโซ่อุปทานโลกกำลังเสี่ยงต่อการหยุดชะงักอย่างรุนแรงจากปัจจัยในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และภาวะวิกฤตจากนโยบายทางการค้าของประเทศมหาอำนาจ ผู้ประกอบการทั่วโลกจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการผลิตที่มีความสามารถในการฟื้นตัวสูง (Resilience) มีความหลากหลาย และพึ่งพาทรัพยากรท้องถิ่นมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการยังต้องตระหนักถึงบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลที่กำลังเข้ามาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริโภค การผลิต และการค้าในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแนวทางรับมือได้อย่างเหมาะสม

สำหรับประเทศกำลังพัฒนา หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจการค้าและการเมืองโลกที่เปลี่ยนไป โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ครอบคลุมทั้งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน การปฏิรูปกฎระเบียบและความร่วมมือในระดับภูมิภาค ทั้งนี้ ผู้กำหนดนโยบายและผู้ประกอบการต้องพยายามรักษาสสมดุลระหว่างการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม แม้ว่าประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่งจะเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความไม่มั่นคงของสถาบันการเมืองและเศรษฐกิจ และความเปราะบางเชิงโครงสร้าง แต่ยังมีศักยภาพในการปฏิรูปแนวปฏิบัติเดิมและพัฒนายุทธศาสตร์ทางอุตสาหกรรมฉบับใหม่ที่มีความยั่งยืนมากขึ้นได้

ในบริบทดังกล่าว องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization: UNIDO) ซึ่งมีภารกิจหลักในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการฟื้นตัวและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อประเทศกำลังพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 (2025) UNIDO ได้เผยแพร่รายงาน Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050 เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงคาดการณ์เกี่ยวกับพลวัตของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในทั้งสองทศวรรษข้างหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินธุรกิจที่มุ่งไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี 2573 (2030 Agenda for Sustainable Development) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) และมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวภายในปี 2593 (2050 Agenda) ต่อไป

© Anders J. Unsplash

จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้
จึงขอนำเสนอสาระสำคัญบางส่วนจากรายงานฉบับ
ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ประกอบการ หน่วยงาน
ศุลกากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห่วงโซ่
อุปทานอื่น ๆ ให้สามารถวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม
ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามทิศทางของห่วงโซ่
อุปทานในช่วงปี 2573–2593 (2030–2050) โดยเริ่มจาก
การนำเสนอปัจจัยกำหนดทิศทางของห่วงโซ่อุปทาน
การผลิตโลกในช่วงเวลาดังกล่าว การวิเคราะห์
สถานการณ์แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญได้แก่
1. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า (Textile and Apparel)
2. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) และ
3. อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร (Agrifood) และ
สรุปด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา
ห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืนในภาพรวมของภาคอุตสาหกรรม

© Zeynep Sumer, Unsplash

อ้างอิง

UNIDO. "Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050." <https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2025-11/Building%20Sustainable%20Supply%20Chains%20for%20Developing%20Economies%20-%20Pathways%20to%202050%20-%20Summary.pdf>. Accessed 18 February 2026.

ปัจจัยกำหนดทิศทางของ ห่วงโซ่อุปทานการผลิตโลก ปี 2573-2593

ในช่วงปี 2573-2593 (2030-2050) ทิศทางของห่วงโซ่อุปทานการผลิตของโลกคาดว่าจะได้รับอิทธิพลแนวโน้มและความท้าทายที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของแนวปฏิบัติทางอุตสาหกรรมในวงกว้าง ในการนี้ องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ได้ทำการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากสถาบันเพื่อการพัฒนาในระดับโลกหลายแห่ง อาทิ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) และ World Economic Forum (WEF) เพื่อประเมินปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่ออุปสงค์และอุปทานของภาคอุตสาหกรรมในช่วงสองทศวรรษข้างหน้า โดยสามารถจำแนกได้เป็น 5 ปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดแนวโน้มของอุปสงค์ในตลาดโลก ซึ่ง**การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร**จะส่งผลกระทบต่อกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยพื้นฐานในภูมิภาคที่มีรายได้ต่ำแต่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เช่น ภูมิภาคแอฟริกาและภูมิภาคเอเชียใต้ เนื่องจากการเพิ่มจำนวนประชากรในประเทศกำลังพัฒนาจะส่งผลให้มีความความต้องการวัสดุก่อสร้าง ผลผลิตทางการเกษตร และไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้วภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้มักพึ่งพาการผลิตในประเทศ เป็นหลักและมีระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาและการลงทุนด้านความยั่งยืนควบคู่กันไป

© Peijia Li, Unsplash

การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างอายุของประชากร โดยเฉพาะภูมิภาคที่กำลังเผชิญกับภาวะการลดลงของจำนวนประชากรและมีสัดส่วนประชากรสูงวัยเพิ่มมากขึ้น เช่น ภูมิภาคยุโรป อเมริกาเหนือ และเอเชียตะวันออก มีอิทธิพลต่อความต้องการสินค้าในกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และสินค้าแฟชั่นลดน้อยลง ในขณะที่ความต้องการสินค้าและบริการด้านการดูแลสุขภาพและเทคโนโลยีทางการแพทย์จะเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ พฤติกรรมของผู้บริโภคยังเปลี่ยนแปลงไปสู่การใช้สินค้าและบริการผ่านระบบดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เข้ามาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริโภคในภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อรูปแบบและสถานที่ในการบริโภคสินค้า มากกว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตในระดับโลก เนื่องจากศูนย์กลางการผลิตของโลกยังคงปักหลักอยู่ในระบบอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศและเส้นทางขนส่งเดิม

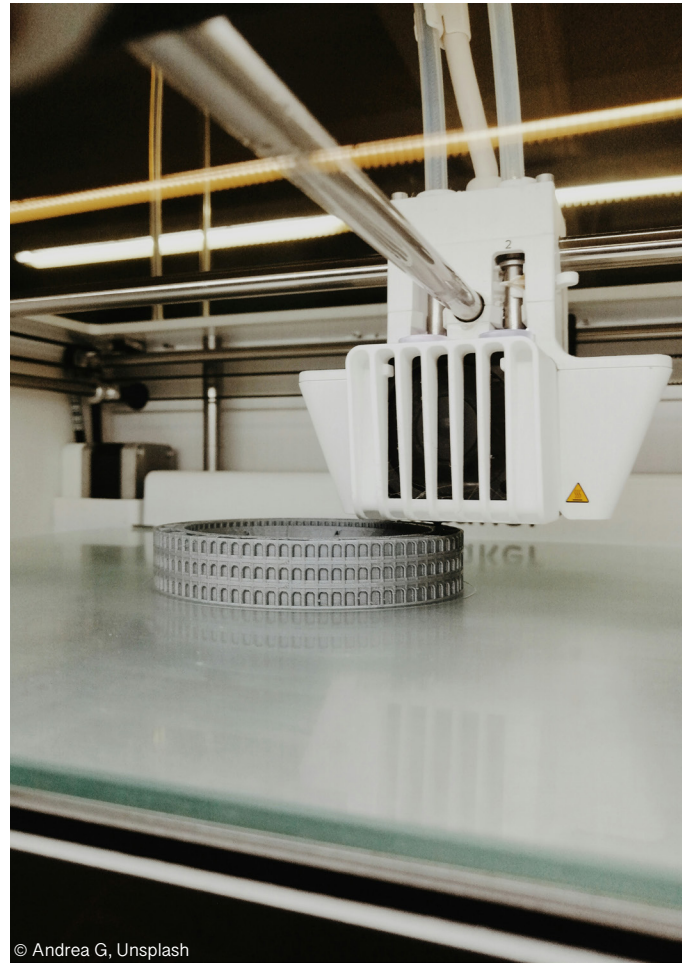
2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลและระบบการทำงานแบบอัตโนมัติ ได้เข้ามาปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญ แต่**ยังไม่ส่งผลให้เกิดการย้ายฐานการผลิตในอนาคตอันใกล้** ทั้งนี้ ผู้ประกอบการจะอาศัยวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะในด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI) หุ่นยนต์ และศาสตร์การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดการใช้แรงงานในแหล่งการผลิตในพื้นที่เดิม มากกว่าการปรับโครงสร้างเครือข่ายการผลิตใหม่ทั้งหมด

เทคโนโลยีการผลิตแบบเติมเนื้อวัสดุ (Additive Manufacturing) หรือการพิมพ์ 3 มิติ จะเข้ามาช่วยเสริมขีดความสามารถของกระบวนการผลิตที่มีอยู่เดิม แต่ยังไม่มีความคุ้มค่าเพียงพอที่จะส่งผลให้เกิดการย้ายฐานการผลิต โดยการพิมพ์ 3 มิติจะถูกนำมาใช้ในการผลิตชิ้นส่วนประกอบและอะไหล่ทดแทนเท่านั้น และยังมีข้อจำกัดด้านต้นทุนและเทคนิคที่ทำให้ยังไม่สามารถทดแทนกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ได้อย่างเต็มรูปแบบ ดังจะสังเกตได้ว่ามูลค่าการนำเข้าเครื่องพิมพ์ 3 มิติทั่วโลกในปี 2566 (2023) มีมูลค่าไม่สูงนัก หรือมีมูลค่าต่ำกว่า 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ **AI และ Data Analytics** ส่งผลกระทบต่อภาคบริการมีบทบาทสำคัญมากขึ้นและทำให้ความต้องการแรงงานที่มีทักษะด้านดิจิทัลเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ ธุรกิจการให้บริการด้านดิจิทัลซึ่งถือเป็นโอกาสสำคัญของประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากธุรกิจบริการดิจิทัลถูกขับเคลื่อนโดยวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) ในระดับท้องถิ่นมากกว่าบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่

โดยสรุป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นแรงสนับสนุนให้ระบบอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น มากกว่าที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างฉับพลัน เนื่องจากห่วงโซ่อุปทานโลกที่ดำเนินการโดยบริษัทข้ามชาตินั้นถูกสร้างขึ้นมานานหลายทศวรรษ พร้อมกับการลงทุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโลจิสติกส์อย่างมหาศาล บริษัทต่าง ๆ จึงเลือกที่จะลงทุนในเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานมากกว่าที่จะปรับโครงสร้างเครือข่ายใหม่ทั้งหมด ทั้งนี้ ภาคอุตสาหกรรมจะใช้แรงงานมนุษย์ลดน้อยลงเนื่องจากมีระบบดิจิทัลที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการทำงานอยู่ในทุกขั้นตอนของห่วงโซ่อุปทาน

© Andrea G, Unsplash

3. ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์

ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักทางการค้าในระยะสั้น แต่ยังไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเครือข่ายการผลิต แม้ว่าความไม่แน่นอนทางการเมืองและการปรับเปลี่ยนนโยบายจะสร้างความผันผวนในตลาดโลก แต่โครงสร้างการผลิตหลักยังคงมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจากต้นทุนในการย้ายโครงสร้างพื้นฐานทางอุตสาหกรรมมีมูลค่ามหาศาลประเทศและบริษัทที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตหรือการบริโภคขนาดใหญ่จึงยังไม่สามารถถูกทดแทนได้ง่าย ในทางตรงกันข้าม ผู้ผลิตรายย่อยหรือผู้ผลิตที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ต่ำกว่ามีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากกว่า และอาจถูกทดแทนด้วยแหล่งการผลิตหรือแหล่งวัตถุดิบอื่น ๆ ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทหรือความไม่มั่นคงทางภูมิรัฐศาสตร์

4. การเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน และความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนผ่านสู่การใช้พลังงานสะอาดและความพยายามลดการปล่อยคาร์บอนของระบบเศรษฐกิจโลกส่งผลให้**ผู้ประกอบการมีความต้องการเทคโนโลยีสะอาดและการผลิตสินค้าแบบประหยัดพลังงานมากขึ้น** จึงมีการลงทุนเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมพลังงานหมุนเวียน และการพัฒนาระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งช่วยเสริมให้เกิดความต้องการสินค้าหมุนเวียนประเภทใหม่และสินค้ารูปแบบเดิมที่ถูกปรับปรุงให้ปล่อยคาร์บอนน้อยลง

ธุรกิจในช่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีสะอาดอาจเป็นพื้นที่ทางอุตสาหกรรมที่เปิดกว้างและสร้างโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนามากกว่าธุรกิจในการผลิตแบบดั้งเดิม เนื่องจากห่วงโซ่อุปทานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าและระบบพลังงานหมุนเวียนยังคงอยู่ในช่วงเริ่มต้นและมีการผูกขาดของบริษัทข้ามชาติน้อยกว่า ซึ่งประเทศที่มีการวางยุทธศาสตร์อย่างเหมาะสมจะสามารถพัฒนาระบบการผลิตและบูรณาการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานนี้ได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน

ในปัจจุบัน มีการประเมินว่าบริษัทอุตสาหกรรมประมาณ 200 แห่งทั่วโลกเป็นแหล่งกำเนิดการปล่อยคาร์บอนถึงร้อยละ 60 ของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งบริษัทเหล่านี้กระจุกตัวอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม การบริโภคภายในประเทศ เช่น การก่อสร้าง การขนส่งในท้องถิ่น และการใช้พลังงานในครัวเรือน กลับเป็นปัจจัยที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมมากกว่าการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงควรมุ่งปฏิรูปกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศและระหว่างประเทศให้มีความยั่งยืนควบคู่กันไป

5. การเปลี่ยนผ่านไปสู่ภาคบริการ

การปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภาคบริการ (Servitization) คือ การที่ผู้ประกอบการได้เริ่มเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจจากการผลิตสินค้าไปสู่การให้บริการ เช่น บริษัท Caterpillar ผู้ผลิตรถขุดดิน (แบคโฮ) รายใหญ่ได้นำเสนอบริการตรวจสอบคุณภาพอุปกรณ์และบริการให้คำปรึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้รถขุดดิน ถือเป็นปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย โดยเป็นผลมาจากเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงภาคการผลิตให้ใช้แรงงานมนุษย์น้อยลง แต่ก็ทำให้กิจกรรมด้านบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตซึ่งเครื่องจักรและเทคโนโลยียังไม่สามารถทดแทนได้ทวีความสำคัญขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่ปรับเปลี่ยนลักษณะของการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อกลยุทธ์ของบริษัทและรูปแบบการลงทุนทั่วโลก โดย UNCTAD ได้รายงานไว้ในปี 2567 (2024) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ในภาคบริการยังมีความยืดหยุ่นและเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ FDI ในภาคการผลิตลดลง บริษัทต่าง ๆ ในปัจจุบันจึงเริ่มแสวงหานักกลางที่มีความเชี่ยวชาญด้านการคิดวิเคราะห์ การเขียนโปรแกรม และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อมาให้บริการสนับสนุนภาคการผลิตและทำงานต่าง ๆ ร่วมกับเทคโนโลยี

อ้างอิง

UNIDO. "Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050." <https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2025-11/Building%20Sustainable%20Supply%20Chains%20for%20Developing%20Economies%20-%20Pathways%20to%202050%20-%20Summary.pdf>. Accessed 18 February 2026.

การวิเคราะห์สถานการณ์ แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ

องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO) ได้ดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ (Scenario Analysis) และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถวางแผนการรับมือและการพัฒนาเชิงรุกในสถานการณ์ความไม่แน่นอนของห่วงโซ่อุปทานโลก โดยได้ทำการวิเคราะห์กลุ่มอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญต่อประเทศกำลังพัฒนา 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า (Textile and Apparel) 2. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) และ 3. อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร (Agrifood)

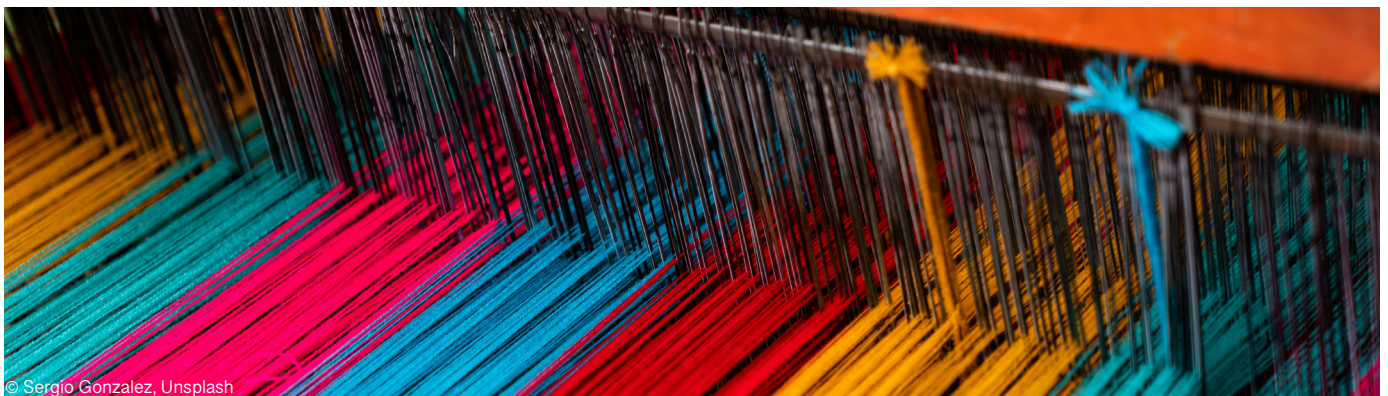
1. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้า (Textile and Apparel)

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกครองตลาดทั้งในด้านการผลิตและการบริโภคของอุตสาหกรรมสิ่งทอของโลก โดยเฉพาะในสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี 2567 (2024) จีนยังคงเป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าและสิ่งทอรายใหญ่ที่สุดของโลก แม้ว่าส่วนแบ่งการส่งออกเสื้อผ้าของจีนจะลดลงจากร้อยละ 43 ในปี 2553 (2010) เหลือร้อยละ 26 ในปี 2566 (2023) เนื่องจากรัฐบาลจีนได้หันไปสนับสนุนอุตสาหกรรมอื่น ๆ และให้ความสำคัญกับตลาดภายในประเทศมากขึ้น ในขณะเดียวกันประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้เพิ่มบทบาทในตลาดโลก อาทิ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ครองส่วนแบ่งร้อยละ 8-11 ของการค้าโลก) ซึ่งถือครองส่วนแบ่งในตลาดโลกมากขึ้นหลังการปรับโครงสร้างการผลิตของจีน

ตลาดการค้าเสื้อผ้ามีลักษณะการกระจุกตัวสูง โดยประเทศผู้ส่งออกเสื้อผ้าสูงสุด 10 อันดับแรกของโลกถือครองส่วนแบ่งในตลาดถึงร้อยละ 82 และโครงสร้างของประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ในห่วงโซ่อุปทานสิ่งทอ เช่น ผ้าผืน เส้นด้าย และเส้นใยรายใหญ่ ยังคงเดิมนับตั้งแต่ปี 2553 (2010) มีเพียงสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่เข้ามามีบทบาทเป็นผู้ส่งออกรายใหม่ล่าสุดที่กำลังแข่งขันกับผู้ผลิตรายเดิม เช่น สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สหรัฐเม็กซิโก

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ได้เข้ามาปรับเปลี่ยนรูปแบบของตลาดและช่วยให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานได้ง่ายขึ้น แพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ตราสินค้าหรือแบรนด์ (Brand) ทั้งรายใหญ่และรายเล็กสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยไม่ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง อีกทั้ง ยังช่วยให้ผู้ผลิตเข้าถึงข้อมูลผู้บริโภคแบบเรียลไทม์ และสนับสนุนให้มีการขนส่งสินค้าในห่วงโซ่อุปทานอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น การเติบโตของ e-commerce ในจีน ช่วยให้บริษัทขนาดเล็กขยายการส่งออกได้โดยไม่ต้องพึ่งสัญญาการซื้อขายระยะยาวหรือบริการทางการตลาดที่มีต้นทุนสูง

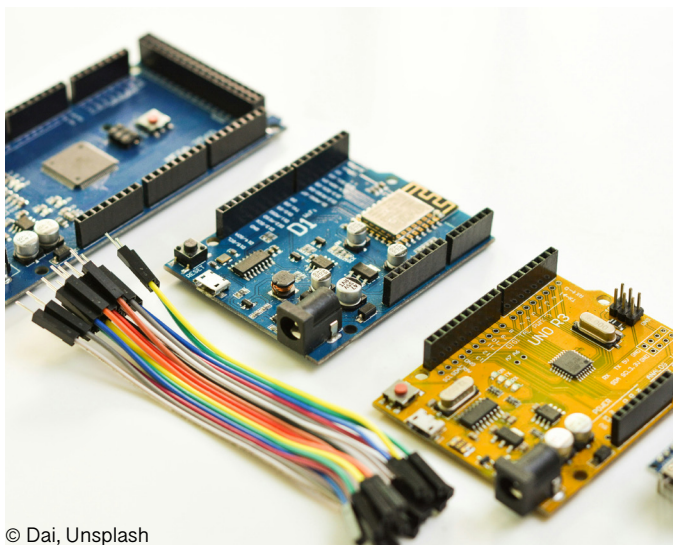
เทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติในอุตสาหกรรมเสื้อผ้ายังมีข้อจำกัด แม้ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีสำหรับการทำแพตเทิร์นเสื้อผ้า (Patternmaking) การตัดผ้า และการจัดวางผ้าแล้วก็ตาม แต่การนำหุ่นยนต์หรือระบบอัตโนมัติมาใช้ในกระบวนการเย็บยังมีข้อจำกัดเนื่องจากเครื่องจักรอัตโนมัติยังไม่สามารถจัดการกับวัสดุที่มีความยืดหยุ่นสูง (Flexible Material) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเสื้อผ้ามียุคความหลากหลายของรูปแบบสินค้า ขนาด และความต้องการของผู้บริโภค จึงขาดความเป็นมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และไม่สามารถทำการผลิตได้ในปริมาณมหาศาลเพื่อช่วยลดต้นทุนได้มากเท่ากับการผลิตในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์หรือยานยนต์ อีกทั้ง ผู้ผลิตส่วนใหญ่ยังคงมีข้อจำกัดทางการเงินในการลงทุนกับเทคโนโลยีขั้นสูง

© Sergio Gonzalez, Unsplash

จากมุมมองเชิงยุทธศาสตร์ UNIDO เสนอว่าประเทศกำลังพัฒนาควรใช้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็น “ฐานการพัฒนาอุตสาหกรรม” มากกว่าการพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ แม้ว่าอุตสาหกรรมนี้จะสร้างการจ้างงานอย่างเป็นระบบในวงกว้าง แต่ผู้ผลิตในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักเป็นเพียงผู้รับจ้างช่วง (Subcontractor) ให้แก่บริษัทข้ามชาติรายใหญ่ ซึ่งต้องเผชิญกับการแข่งขันสูงและแรงกดดันด้านราคา นอกจากนี้ การผลิตเสื้อผ้าด้วยใยสังเคราะห์ยังอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชากรในระยะยาว ดังนั้นการกระจายความหลากหลายไปยังอุตสาหกรรมอื่นจึงสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของเศรษฐกิจในระยะยาว

กลยุทธ์ระดับภูมิภาคมีความจำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม การผลิตระดับภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และละตินอเมริกา ยังคงมีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ แม้ว่าหลายประเทศจะมีขีดความสามารถในการผลิตที่ครบ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงด้านโลจิสติกส์และเครือข่ายการค้าปลีกที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศกำลังพัฒนาอย่างรอบด้าน

© Dai, Unsplash

2. อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics)

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกยังคงเป็นศูนย์กลางสำคัญในด้านการผลิตและการบริโภคของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของโลก และมีแนวโน้มที่จะยังคงครองส่วนแบ่งของตลาดต่อไป เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชากร ลัดส่วนประชากรวัยหนุ่มสาวที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น และระดับการยอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลที่อยู่ในเกณฑ์สูง ขณะที่ภูมิภาคยุโรปและอเมริกาเหนือแม้อาจยังคงถือครองส่วนแบ่งตลาดอยู่บ้าง แต่ลัดส่วนโดยรวมมีแนวโน้มลดลง อันเป็นผลจากการชะลอตัวของการเติบโตของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัย นอกจากนี้ การผลิตสินค้าจะยังคงกระจุกตัวในเอเชีย ซึ่งครองลัดส่วนการค้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของโลกประมาณร้อยละ 80 และมีศักยภาพครอบคลุมตลาดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิตแผงวงจรขนาดเล็กไปจนถึงติดตามสินค้าและบรรจุหีบห่อ ด้วยเหตุนี้ ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จึงมีแนวโน้มต่ำที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญในช่วง 25 ปีข้างหน้า

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของโลกขับเคลื่อนโดยผู้ประกอบการหลัก 3 กลุ่ม ได้แก่

1. **บริษัทชั้นนำ (Lead Firms)** ซึ่งทำหน้าที่คิดค้นและขับเคลื่อนนวัตกรรม ออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างตราสินค้า และนำสินค้าออกสู่ตลาด
2. **ผู้ให้บริการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ผู้ผลิตลำดับที่ 1 (Tier 1 Supplier)** ซึ่งทำหน้าที่ประกอบผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายและการผลิตชิ้นส่วนย่อยให้แก่บริษัทชั้นนำหลายแห่ง
3. **ผู้ผลิตชิ้นส่วนสำคัญ หรือ ผู้ผลิตลำดับที่ 2 (Tier 2 Supplier)** ซึ่งผลิตชิ้นส่วนสำคัญ เช่น วงจรรวม (Integrated Circuits: ICs) ชิ้นส่วนของเซมิคอนดักเตอร์ และจอแสดงผล

แม้การผลิตสินค้าส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในภูมิภาคเอเชีย แต่ขีดความสามารถสำคัญด้านการออกแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทรัพย์สินทางปัญญา ยังคงกระจายอยู่ในสหรัฐอเมริกา เอเชียตะวันออก และยุโรป ความเชื่อมโยงเชิงโครงสร้างดังกล่าวทำให้การแยกตัว (Decoupling) ของห่วงโซ่อุปทานของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปได้ยาก

ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีการกระจุกตัวสูงทั้งในระดับบริษัทชั้นนำและระดับประเทศ โดยมีเพียงไม่กี่ประเทศที่สามารถเข้าสู่การเป็นฐานการผลิตสำคัญได้ เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง ทักษะแรงงานเฉพาะทาง และอุปกรณ์เครื่องจักรที่มีความซับซ้อน ประกอบกับกลุ่มผู้ผลิตลำดับที่ 1 และ 2 ส่วนใหญ่ถูกควบคุมโดยบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่มีความเชี่ยวชาญลึกซึ้งและมีข้อได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด โดยสังเกตได้ว่าผู้ส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ 10 อันดับแรกครองส่วนแบ่งในตลาดโลกถึงร้อยละ 90

อย่างไรก็ตาม การให้บริการทางดิจิทัล (Digital Service) ที่เชื่อมโยงกับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นโอกาสสำคัญของประเทศกำลังพัฒนา การใช้สินค้าอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลายได้เพิ่มความต้องการซอฟต์แวร์และการให้บริการดิจิทัล เช่น ระบบควบคุมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทางไกล ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ระบบการติดตามสินค้าและค้นหาที่มาของวัตถุดิบ เป็นต้น ถึงแม้จะมีเพียงไม่กี่ประเทศที่มีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ได้ แต่หลายประเทศสามารถเข้าไปมีบทบาทในตลาดบริการดิจิทัลที่กำลังขยายตัวได้ โดยเฉพาะในตลาดระดับภูมิภาคที่ต้องอาศัยความเข้าใจบริบทเฉพาะของแต่ละประเทศหรือพื้นที่

3. อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร (Agrifood)

อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารเป็นหนึ่งในเสาหลักสำคัญของการค้าโลก และมีความเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจหลากหลายระดับ โดยในช่วงปี 2565–2566 (2022–2023) อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารครองส่วนแบ่งร้อยละ 8 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั่วโลก อย่างไรก็ตาม โครงสร้างของอุตสาหกรรมนี้มีลักษณะกระจายตัวและเน้นดำเนินกิจการในระดับภูมิภาคมากกว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและอิเล็กทรอนิกส์ โดยทวีปยุโรป (ร้อยละ 42) และทวีปอเมริกา (ร้อยละ 31) ครองส่วนแบ่งการค้าสินค้าเกษตรและอาหารในระดับสูง เมื่อเทียบกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ร้อยละ 23)

แต่ละภูมิภาคมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตรประเภทต่าง ๆ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีสัดส่วนการผลิตข้าว การประมง เนื้อแกะ และเนื้อสุกร มากกว่าครึ่งหนึ่งของโลก ในขณะเดียวกัน ทวีปยุโรปมีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตข้าวสาลี สหรัฐอเมริกามีความโดดเด่นในการผลิตธัญพืชหายา และภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียนเป็นผู้ผลิตน้ำตาลรายสำคัญของโลก นอกจากนี้ ทวีปอเมริกายังเป็นผู้ผลิตพืชน้ำมันและเนื้อวัวรายใหญ่ที่สุดของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56 และร้อยละ 44 ตามลำดับ

ความต้องการอาหารทั่วโลกเพิ่มขึ้นตามการเติบโตของจำนวนประชากรและอายุขัยที่ยืนยาวขึ้น ความท้าทายสำคัญอยู่ที่การตอบสนองต่อความต้องการอาหารที่พุ่งสูงขึ้นในภูมิภาคที่มีพื้นที่เพาะปลูกจำกัดหรือมีความสามารถในการนำเข้าอาหารต่ำ เช่น ทวีปแอฟริกา มีสัดส่วนการผลิตสินค้าเกษตรไม่ถึงร้อยละ 10 ของโลก แต่มีประชากรสูงคิดเป็นร้อยละ 18 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเกินร้อยละ 25 ภายในปี 2593 (2050)

ความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวภายในปี 2593 (2050) ซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่น่ากังวลอย่างยิ่ง เนื่องจากผลิตภัณฑ์จากสัตว์ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าการผลิตอาหารประเภทอื่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องลดความต้องการเนื้อสัตว์ในตลาดโลกและส่งเสริมการบริโภคโปรตีนจากพืช ทั้งนี้ ตลาดโปรตีนจากพืชก็กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีมูลค่าประมาณ 2.4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2568 (2025)

การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อศักยภาพการผลิตอาหารโลก อุณหภูมิที่สูงขึ้นและภาวะขาดแคลนน้ำเป็นภัยคุกคามโดยตรงต่อภาคการเกษตร โดยภายในปี 2593 (2050) มลพิษที่สะสมในชั้นบรรยากาศอาจส่งผลให้ผลผลิตพืชผลทั่วโลกลดลงประมาณร้อยละ 8 ทำให้ต้องมีการขยายการผลิตรูปแบบใหม่ เช่น การเกษตรในชุมชนเมืองและสร้างระบบการเกษตรในโรงเรือนมากขึ้น

ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเสริมความสามารถในการแข่งขันได้ด้วยการปรับโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการในภูมิภาคและเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง อุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารสามารถเป็นตัวเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจในวงกว้างได้ หากมีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเข้ากับการท่องเที่ยวและการใช้บริการดิจิทัลเพื่อพัฒนาห่วงโซ่อุปทานในประเทศ เช่น การท่องเที่ยวเชิงกาแฟในสาธารณรัฐโคลอมเบียหรือเวียดนาม รวมถึงการส่งเสริมร้านอาหารประเภท “จากฟาร์มสู่โต๊ะ” (Farm-to-fork) ในสหรัฐอเมริกา

.....

© Markus Spiske, Unsplash

อ้างอิง

UNIDO. “Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050.” <https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2025-11/Building%20Sustainable%20Supply%20Chains%20for%20Developing%20Economies%20-%20Pathways%20to%202050%20-%20Summary.pdf>. Accessed 18 February 2026.

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยกำหนดทิศทางของห่วงโซ่อุปทานโลก และแนวโน้มในอุตสาหกรรมสำคัญสามารถสรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาเปลี่ยนจากการวางแผนอุตสาหกรรมแบบเดิม ไปสู่การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืนในช่วงปี 2573-2593 (2030-2050) ได้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ตัวเลือกการพัฒนาอุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุปทาน
2. การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาค และ
3. การพัฒนาบริการทางดิจิทัล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวเลือกการพัฒนา อุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุปทาน

1.1 กระบวนการคัดเลือกการพัฒนาอุตสาหกรรม ต้องมีความสมดุลระหว่างศักยภาพทางเศรษฐกิจกับ เป้าหมายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

ประเทศกำลังพัฒนาควรกำหนดวิธีการเลือกสาขาอุตสาหกรรมที่ต้องการพัฒนาโดยเฉพาะจากการวิเคราะห์แนวโน้มระยะยาวของการบริโภคทั่วโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร และนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ ควรระบุโอกาสทางอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนซึ่งต้องคำนึงมากกว่าเพียงแค่ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ แต่ต้องให้ประโยชน์ต่อสังคม เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการฟื้นตัวสูง และสามารถสร้างทักษะที่จะช่วยให้ประเทศสามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเวลา

1.2 การวางแผนกลยุทธ์ต้องเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบ การผลิตสินค้าชั้นกลาง ไปจนถึงตลาดการค้าผลิตภัณฑ์ในขั้นสุดท้าย

ประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรแร่ธาตุหรือสินค้าเกษตรจำนวนมากมักพยายามยกระดับขีดความสามารถในห่วงโซ่อุปทานด้วยการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าชั้นกลาง (Intermediate Input) และการแปรรูปวัตถุดิบ อย่างไรก็ตาม ประเทศกำลังพัฒนาควรวางแผนกลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ไกลไปถึงตลาดการค้าผลิตภัณฑ์ในขั้นสุดท้าย (End-product Market) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสินค้าชั้นกลางที่ตนผลิตนั้น จะยังคงมีความต้องการในตลาดที่มั่นคงในอนาคต โดยต้องจัดทำแผนที่ห่วงโซ่อุปทานในทุกขั้นตอน และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ซื้อและผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพื่อลดความเสี่ยงของการลงทุนในสินทรัพย์ที่อาจสูญค่า (Stranded Assets) ในอนาคต

1.3 อุตสาหกรรมพลังงานสะอาดและการผลิตวัสดุก่อสร้างที่ยั่งยืนนำมาซึ่งทั้งโอกาสและความเสี่ยง

ประเทศต่าง ๆ กำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-zero Emission) จึงส่งผลให้มีความต้องการโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีพลังงานที่สะอาดเพิ่มมากขึ้น เปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมพลังงานสะอาดและระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่กำลังได้รับการส่งเสริมทั่วโลก อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมเหล่านี้ก็มีความเสี่ยงสูงเนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีขั้นสูง และมีความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ประเทศกำลังพัฒนาจึงควรวางแผนการพัฒนาอย่างรอบคอบและคำนึงถึงความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวของห่วงโซ่อุปทานเป็นสำคัญ

2. การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าระดับภูมิภาค

2.1 การผลิตในระดับภูมิภาคเพื่อเน้นตอบสนองความต้องการของตลาดในภูมิภาคอาจเป็นทางเลือกที่ยั่งยืนมากกว่าในบางอุตสาหกรรม

ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักจะมองข้ามตลาดระดับภูมิภาคและหันไปให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกสู่ตลาดโลกแทน แต่การขยายตัวของชุมชนเมืองและระดับรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้ตลาดในประเทศและระดับภูมิภาคก็กำลังขยายตัวตามไปด้วย โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกา และลาตินอเมริกา เครือข่ายการผลิตในระดับภูมิภาคสามารถช่วยสร้างความสามารถในการฟื้นตัวลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดโลก โดยประเทศกำลังพัฒนาควรส่งเสริมการผลิตสินค้าที่จำเป็นขึ้นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาค เช่น อาหาร สิ่งทอ ยาสามัญ และเวชภัณฑ์

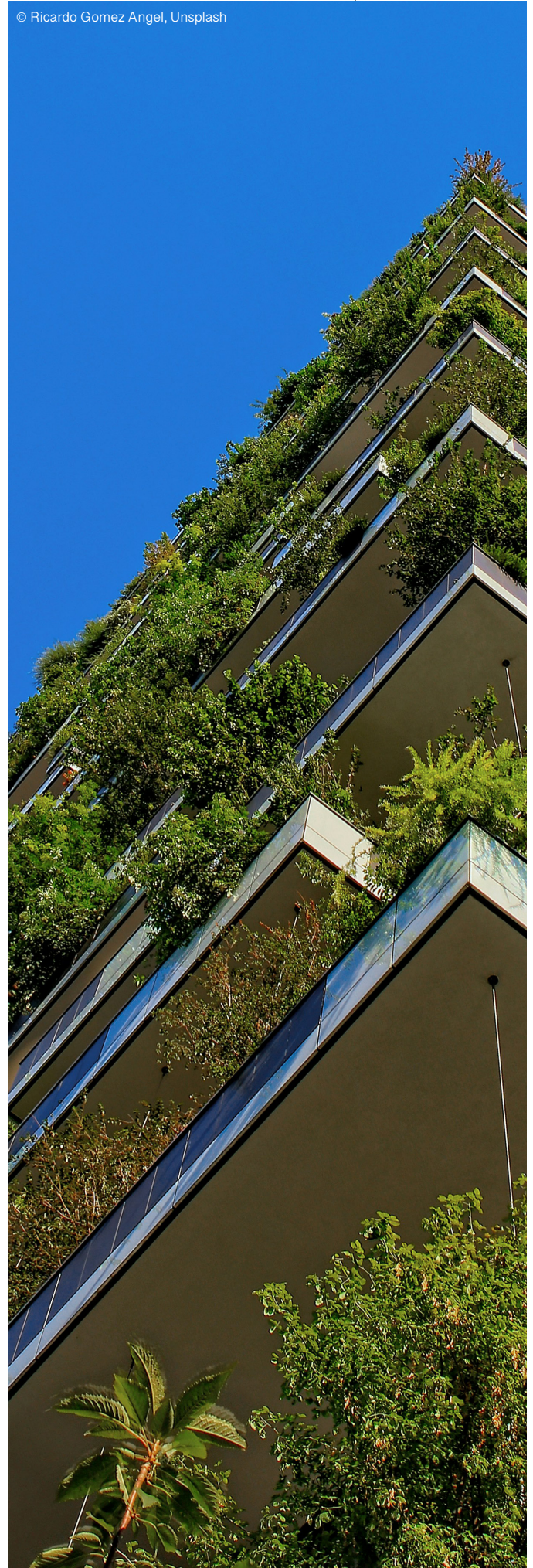
2.2 ภูมิภาคต่าง ๆ จำเป็นต้องเสริมขีดความสามารถด้านการบริการในขั้นปลายน้ำ (Downstream)

การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาคจำเป็นต้องควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการบริการในขั้นปลายน้ำ (Downstream) เช่น โลจิสติกส์ แผนการตลาด การสร้างแบรนด์ และการค้าปลีก เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาคให้แข็งแกร่ง ทั้งนี้ ประเทศและบริษัทที่มีศักยภาพควรมีบทบาทในการขับเคลื่อนความร่วมมือระดับภูมิภาคและใช้กรอบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกันและการเพิ่มขนาดของตลาดร่วมกัน

3. การพัฒนาบริการทางดิจิทัล

บริการดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานสมัยใหม่ และควรถูกบูรณาการเข้ากับกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมในทุกระดับ เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) และการใช้ข้อมูลเชิงลึก (Data-driven Insight) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ขยายตลาด และเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการในทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทักษะด้านดิจิทัลเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาบริการทางดิจิทัล โดยประเทศกำลังพัฒนาควรลงทุนในระบบอินเทอร์เน็ตคุณภาพสูง อุปกรณ์ดิจิทัลที่เข้าถึงได้ และระบบพลังงานที่มีเสถียรภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะความรู้ด้านดิจิทัลในระดับพื้นฐาน (Basic Digital Literacy) แก่ประชาชนเพื่อเพิ่มความต้องการใช้บริการดิจิทัลในประเทศ และเสริมทักษะความรู้ด้านดิจิทัลระดับกลาง (Intermediate Digital Skill) เพื่อพัฒนาทักษะแรงงานในภาคบริการทางธุรกิจดิจิทัลที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

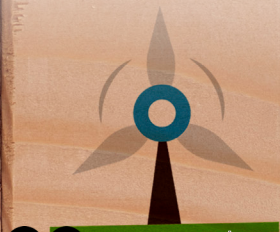
ข้อสรุป

กลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ (Emerging Economy) และประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา จำเป็นต้องเร่งสร้างระบบนิเวศทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคที่ยึดมั่นในหลักการพัฒนายั่งยืน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจากภายในประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับความไม่แน่นอนของห่วงโซ่อุปทานโลก ความผันผวนทางภูมิรัฐศาสตร์ และการพลิกผันทางสังคมในด้านต่าง ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในช่วงสองทศวรรษข้างหน้า

ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีความร่วมมือในการกำหนดกรอบมาตรฐานด้านความยั่งยืนที่สอดคล้องกัน (Harmonized Sustainability Standards) และปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในทุกช่วงของห่วงโซ่อุปทานและวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle) ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การขนส่ง ไปจนถึงการจัดการเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน ในบริบทดังกล่าว หน่วยงานศุลกากรมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้า (Trade Facilitator) และผู้กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในมิติต่าง ๆ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถวางแผนนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม อันจะช่วยเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความยั่งยืนของห่วงโซ่อุปทานได้ในระยะยาว

อ้างอิง

UNIDO. "Building Sustainable Supply Chains for Developing Economies: Pathways to 2050." <https://www.unido.org/sites/default/files/unido-publications/2025-11/Building%20Sustainable%20Supply%20Chains%20for%20Developing%20Economies%20-%20Pathways%20to%202050%20-%20Summary.pdf>. Accessed 18 February 2026.

ศุลกากรฝรั่งเศสเตรียมเก็บค่าธรรมเนียม การจัดการสินค้ามูลค่าต่ำเป็นการชั่วคราว

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2569 (2026) รัฐบาลสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้ออกกฎหมายการคลังฉบับปี ค.ศ. 2026 (La Loi de Finances 2026) ซึ่งกำหนดมาตรการเก็บค่าธรรมเนียม Taxe Petit Colis (TPC) หรือค่าธรรมเนียมการจัดการสินค้า (Processing Fee) สำหรับสินค้ามูลค่าต่ำกว่า 150 ยูโร ที่นำเข้ามาจากนอกสหภาพยุโรป (European Union: EU) ในอัตราคงที่ 2 ยูโร ต่อประเภทพิกัดสินค้า โดยจะเริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2569 (2026)

โดยสามารถตัวอย่างการคำนวณค่าธรรมเนียมการจัดการสินค้า ดังนี้

- พัสดุบรรจุตุ๊กตา (พิกัด 9503) จำนวน 10 ตัว จะเสียค่าธรรมเนียม 2 ยูโร เนื่องจากมีสินค้าเพียงหนึ่งประเภทในหนึ่งพัสดุ
- พัสดุบรรจุตุ๊กตา (พิกัด 9503) จำนวน 10 ตัว สายชาร์จโทรศัพท์มือถือ (พิกัด 8544) จำนวน 3 เส้น และเสื้อเชิ้ต (พิกัด 6206) 1 ตัว จะเสียค่าธรรมเนียมรวม 6 ยูโร เนื่องจากมีสินค้า 3 ประเภทในหนึ่งพัสดุ

อย่างไรก็ตาม มาตรการนี้ถือเป็นมาตรการชั่วคราวซึ่งจะมีการประกาศยกเลิกภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2569 (2026) ทั้งนี้ รัฐบาลฝรั่งเศสเห็นว่ามีความจำเป็นในการประกาศมาตรการชั่วคราวข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางนำร่องในการเก็บค่าธรรมเนียมและอากรขาเข้าของสินค้ามูลค่าต่ำแก่ประเทศสมาชิก EU อื่น ๆ ในระหว่างรอการกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกันทั่วทั้งประชาคมยุโรป (EU-wide Harmonization) จากหน่วยงานส่วนกลางของ EU

ทั้งนี้ สาธารณรัฐอิตาลีและสาธารณรัฐโรมาเนียได้ประกาศการเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสินค้ามูลค่าต่ำแล้วเช่นกัน แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างจากมาตรการของฝรั่งเศส โดยอิตาลีเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราในอัตราพัสดุละ 2 ยูโร (ไม่ได้คำนวณจากประเภทพิกัดสินค้า) และโรมาเนียเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราในอัตราพัสดุละ 25 ลิโรโรมาเนีย (หรือประมาณ 5 ยูโร)

ปัจจุบัน EU ได้วางแผนที่จะควบคุมและลดการนำเข้าสินค้าขนาดเล็กที่มีมูลค่าต่ำด้วย 2 มาตรการหลัก ได้แก่

1. การจัดเก็บอากรศุลกากรขาเข้า (Customs Duty) ในอัตราคงที่ 3 ยูโร ต่อประเภทพิกัดสินค้า โดยจะเริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 (2026) เป็นต้นไป

2. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสินค้า (Processing Fee) ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการหารือและคาดว่าจะเริ่มใช้บังคับในเดือนพฤศจิกายน 2569 (2026) แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะมีการเก็บในอัตราพัสดุละ 2 ยูโร หรือจะเก็บในอัตรา 2 ยูโร ต่อประเภทพิกัดสินค้า

ในเบื้องต้น สามารถสรุปได้ว่า การนำเข้าพัสดุมูลค่าต่ำมายังฝรั่งเศสตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2569 (2026) จะต้องเสียอากรและค่าธรรมเนียมรวม 5 ยูโร ต่อประเภทพิกัดสินค้า (อากร 3 ยูโรตามมาตรการกลางของ EU + ค่าธรรมเนียม 2 ยูโร ตามมาตรการของรัฐบาลฝรั่งเศส) และมีความเป็นไปได้สูงที่หน่วยงานกลางของ EU จะกำหนดให้เก็บค่าธรรมเนียมการจัดการสินค้าในอัตรา 2 ยูโร ต่อประเภทพิกัดสินค้า จากแรงผลักดันของฝรั่งเศส

อ้างอิง

- Anton Kunin. "Temu, AliExpress : vous allez payer 2 euros de taxe d s le 1er mars." *EconomieMatin*. <https://www.economiematin.fr/ecommerce-petits-colis-hors-ue-taxe-entree-vigueur-mars-2026>. Accessed 26 February 2026.
- Swiss Post. "New Processing Fee for Shipments to France: What You Need to Know as a Shipper." <https://international.post.ch/en/blog/eu-customs-reform>. Accessed 26 February 2026.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

EU กำหนดกระบวนการคัดเลือกเมืองที่ตั้ง EU Customs Authority

© European Commission

EU CUSTOMS REFORM

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 (2026) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) ได้ให้ความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อกระบวนการสรรหาเมืองที่จะเป็นที่ตั้งขององค์การศุลกากรแห่งสหภาพยุโรป (EU Customs Authority: EUCA) ซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ที่มีหน้าที่หลักในการประสานงานด้านศุลกากรและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานศุลกากรในประเทศสมาชิก EU ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกระบวนการตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะเกิดขึ้นในวันที่ 25 มีนาคม 2569 (2026) ทั้งนี้ ในเดือนตุลาคม 2568 (2025) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission: EC) ได้เปิดให้มีการเสนอชื่อเมืองที่จะเป็นที่ตั้งของ EUCA และได้รับข้อเสนอจากประเทศสมาชิก 9 ประเทศ ได้แก่

1. ราชอาณาจักรเบลเยียม เสนอชื่อ เมืองลีแยฌ (Liege)
2. สาธารณรัฐโครเอเชีย เสนอชื่อ กรุงซาเกร็บ (Zagreb)
3. สาธารณรัฐฝรั่งเศส เสนอชื่อ เมืองลิล (Lille)
4. สาธารณรัฐอิตาลี เสนอชื่อ กรุงโรม (Rome)
5. ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ เสนอชื่อ กรุงเฮก (The Hague)
6. สาธารณรัฐโปแลนด์ เสนอชื่อ กรุงวอร์ซอ (Warsaw)
7. สาธารณรัฐโปรตุเกส เสนอชื่อ เมืองปอร์ตู (Porto)
8. โรมาเนีย เสนอชื่อ กรุงบูคาเรสต์ (Bucharest)
9. ราชอาณาจักรสเปน เสนอชื่อ เมืองมาลากา (Malaga)

ในเดือนมกราคม 2569 (2026) ประเทศผู้สมัครทั้ง 9 ประเทศได้นำเสนอวิสัยทัศน์และปรากฏว่าสมาชิกรัฐสภายุโรปได้ให้ความสนใจและตั้งข้อซักถามเป็นพิเศษต่อสเปน ฝรั่งเศส โปแลนด์ และเนเธอร์แลนด์ ทั้งนี้ EU ไม่เคยมีการกำหนดระเบียบวิธีในการสรรหาและคัดเลือกเมืองที่จะที่ตั้งของหน่วยงานใหม่มาก่อน การแข่งขันสิทธิ์ในการเป็นที่ตั้งของหน่วยงานจึงมักเป็นประเด็นที่อ่อนไหวทางการเมืองระหว่างประเทศสมาชิก ในครั้งนี้สถาบันหลักของ EU จึงต้องออกแบบกระบวนการคัดเลือกอย่างชัดเจนเพื่อรับประกันความยุติธรรมและความโปร่งใสให้มากที่สุด

สำหรับขั้นตอนการคัดเลือกที่ตกลงกันได้ คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปและสภายุโรปซึ่งเป็น 2 สถาบันนิติบัญญัติหลักของ EU จะพิจารณาคัดเลือกเมืองที่เหมาะสมที่สุดสถาบันละ 2 เมือง (2 Preferred Candidate Cities) โดยจะอ้างอิงจากผลการประเมินของคณะกรรมการยุโรป หากทั้งสองสถาบันเสนอชื่อเมืองใดเมืองหนึ่งตรงกัน เมืองนั้นจะได้รับเลือกโดยอัตโนมัติ แต่หากไม่ตรงกัน ทั้งสองสถาบันจะดำเนินการลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อสรุปในวันที่ 25 มีนาคมนี้

ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก EU ได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการทางศุลกากรเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดนโยบายเรียกเก็บอากรศุลกากรและสร้างกำแพงกีดขวางต่อห่วงโซ่อุปทานโลกอย่างต่อเนื่อง และส่งผลให้การเจรจาว่าประเทศใดควรจะได้เป็นที่ตั้งของ EUCA มีความตึงเครียดสูงเป็นพิเศษ เนื่องจากทุกประเทศต่างต้องการเป็นศูนย์กลางในการกำหนดทิศทางนโยบายศุลกากรและมาตรการตอบโต้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของภูมิภาค โดย EUCA ถูกคาดหวังให้เป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ที่จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับสหภาพศุลกากรยุโรป ดังนั้น เมืองที่ได้รับเลือกจึงไม่เพียงแต่ต้องมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่ต้องมีศักยภาพในการรับมือกับความผันผวนของภูมิรัฐศาสตร์โลกได้อีกด้วย

อ้างอิง

Eleonora Vasques. "Exclusive: EU Agrees Procedure to Choose Host Country for Future European Customs Authority."

<https://www.euronews.com/my-europe/2026/02/18/exclusive-eu-agrees-procedure-to-choose-host-country-for-future-european-customs-authority>. Accessed 26 February 2026.

Council of the EU. "EU Customs Authority: Council and Parliament Agree Procedure to Select a Host City."

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/02/25/eu-customs-authority-council-and-parliament-agree-procedure-to-select-a-host-city/>. Accessed 26 February 2026.

สถานการณ์อัตราอากรศุลกากรของสหรัฐอเมริกา ที่ห้ามกำหนดอัตราอากรใหม่ร้อยละ 10

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569 (2026) ศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกา (U.S. Supreme Court) มีคำพิพากษา 6 ต่อ 3 เสียง ให้ยกเลิกคำสั่งกำหนดอัตราอากรตอบโต้การได้ดุลการค้า (Reciprocal Tariff) ของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ซึ่งอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจฉุกเฉินทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (International Emergency Economic Powers Act: IEEPA) เนื่องจากเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขต

ทั้งนี้ ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ตอบโต้คำสั่งศาลดังกล่าวด้วยการประกาศมาตรการเก็บอากรศุลกากรขาเข้าทั่วโลกในอัตราร้อยละ 10 เพิ่มจากอัตราอากรพื้นฐานที่มีอยู่แล้ว เช่น อัตราอากรทั่วไปตามหลักการ MFN (MFN Rate) หรืออัตราที่กำหนดตามมาตรการอื่น ๆ ที่ยังคงใช้บังคับอยู่ ซึ่งเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 (2026) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 122 แห่งกฎหมายการค้าปี ค.ศ. 1974 (Section 122 of the Trade Act of 1974) ซึ่งอนุญาตให้ประธานาธิบดีสั่งเก็บอากรได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าเป็นเวลา 150 วันหากเกินกว่าระยะเวลานี้จะต้องได้รับการอนุมัติจากสภาองเกรส ทั้งนี้ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาอาจพิจารณาปรับเพิ่มอัตราอากรเป็นร้อยละ 15 สำหรับบางประเทศ

สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้สหภาพยุโรป (European Union: EU) ระวังการให้สัตยาบันในข้อตกลงทางการค้ากับสหรัฐอเมริกา (Turnberry Agreement) ที่ได้เจรจาเสร็จสิ้นไปแล้วในปี 2568 (2025) เพื่อลดความขัดแย้งจากประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ โดย EU ประเมินว่ามาตรการเก็บอากรใหม่นี้จะเพิ่มต้นทุนการค้าดังกล่าว เนื่องจากฝ่ายสหรัฐอเมริกาได้ตกลงที่จะกำหนดเพดานอากรขาเข้าโดยรวมของสินค้า EU ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 แต่สินค้าบางรายการของ EU จะต้องเสียอากรมากกว่านั้นหากคำนวณอากรตามมาตรการใหม่รวมกับ MFN Rate อาทิ สินค้ากลุ่มเนื้อแข็งที่จะต้องเสียอากรสูงถึงร้อยละ 25 (MFN Rate ร้อยละ 15 + อัตราอากรใหม่ร้อยละ 10) โดยในเบื้องต้น รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ยืนยันว่าพร้อมที่จะผ่อนปรนมาตรการดังกล่าวให้กับประเทศที่มีข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน แต่ยังไม่มีการตกลงกันอย่างเป็นทางการ

ในส่วนของภาคเอกชน บริษัทมากกว่า 1,000 แห่ง รวมถึงบริษัทรายใหญ่อย่างเช่น Costco FedEx Revlon และ Reebok ได้รวมตัวกันยื่นฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอคืนเงินอากร (Refund) ที่ได้ชำระไปแล้วนับตั้งแต่ช่วงเดือนเมษายน 2568 (2025) อย่างไรก็ตาม กระบวนการเยียวยาและเรียกคืนค่าใช้จ่ายดังกล่าวยังคงมีความไม่แน่นอนสูง และอาจต้องใช้เวลาดำเนินการนานหลายปี อีกทั้งประเด็นสงครามในอิหร่านยังกลายเป็นปัจจัยแทรกซ้อนสำคัญที่ส่งผลให้กระบวนการคืนเงินและมาตรการด้านอากรในภาพรวมของสหรัฐอเมริกาจะยังมีความคลุมเครือต่อไป

อ้างอิง

Yahoo Finance. "Trump Tariffs Live Updates: Germany's Leader Merz to Visit Washington with Trump's 10% Tariffs in Effect, Refunds in Question." <https://shorturl.at/bqAQo>. Accessed 4 March 2026.

UNOPS ร่วมมือกับญี่ปุ่นในโครงการยกระดับขีดความสามารถ ของท่าเรือสำคัญในเยเมน

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2569 (2026) สำนักงานบริการโครงการแห่งสหประชาชาติ (UNOPS) และรัฐบาลญี่ปุ่นได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือเพื่อยกระดับขีดความสามารถของหน่วยงานศุลกากรสาธารณรัฐเยเมน (Yemen Customs Authority) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อปรับปรุงพิธีการทางศุลกากร ณ ท่าเรือที่สำคัญของประเทศให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยยิ่งขึ้น

ภายใต้โครงการนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นได้มอบเงินทุนสนับสนุนจำนวน 4.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อให้ UNOPS นำไปจัดหาอุปกรณ์ตรวจสอบสินค้าและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้มีความรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น นอกจากนี้ โครงการยังมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ให้แก่ศูนย์สำรองข้อมูลในกรณีที่เกิดภัยพิบัติของหน่วยงานศุลกากร เพื่อสร้างศูนย์ข้อมูลกลางที่มั่นคงและเชื่อมต่อกับระบบข้อมูลศุลกากรสากล ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกป้องข้อมูลและสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานระยะยาว

การยกระดับประสิทธิภาพของหน่วยงานศุลกากรในครั้งนี้คาดว่าจะส่งผลดีในหลายมิติ ไม่เพียงแต่จะช่วยลดระยะเวลาและต้นทุนในการนำเข้าสินค้า ซึ่งรวมถึงสินค้าเพื่อมนุษยธรรมที่จำเป็นต่อประชาชนชาวเยเมนเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของธรรมาภิบาลภายในประเทศ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และรักษาความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะนำไปสู่การเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาคโดยรวม อนึ่ง เยเมนมีที่ตั้งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของภูมิภาคตะวันออกกลางในบริเวณช่องแคบบับ อัล-มันเดบ (Bab al-Mandab Strait) เชื่อมต่อทะเลแดงกับทะเลอาหรับ ซึ่งเป็นจุดพื้นที่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกองกำลังติดอาวุธฮูตี (Houthi) และรัฐบาลอิสราเอล โดยยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นหลังการเกิดความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ในบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz)

อ้างอิง

UNOPS. "UNOPS and Japan partner to enhance customs procedures at critical ports in Yemen." <https://www.unops.org/news-and-stories/news/unops-and-japan-partner-to-enhance-customs-procedures-at-critical-ports-in-yemen>. Accessed 20 February 2026.

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมผู้ช่วยทูตศุลกากร
(Association of Customs Representatives) ครั้งที่ 1/2569

เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2568 นายภิสวรรค์รัฐ นิลพันธ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) ดำรงตำแหน่ง เลขาธิการ ประจำสมาคมผู้ช่วยทูตศุลกากร (Association of Customs Representatives: ACR) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหาร ACR (ACR Management Committee) ครั้งที่ 1/2569 ณ สำนักงานใหญ่องค์การศุลกากรโลก (WCO) กรุงบรัสเซลส์

ในการนี้ ที่ประชุมได้หารือและวางแผนกิจกรรมประจำปี 2569 (2026) เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถและความร่วมมือของผู้ช่วยทูตศุลกากร (Customs Attach) ในด้านต่าง ๆ โดยในปีนี้ คณะกรรมการบริหารของ ACR ประกอบด้วยผู้ช่วยทูตศุลกากรจาก 12 ประเทศ ได้แก่ 1. สหราชอาณาจักร 2. ราชอาณาจักรเบลเยียม 3. ราชอาณาจักรไทย 4. ญี่ปุ่น 5. ราชอาณาจักรนอร์เวย์ 6. สาธารณรัฐกัวเตมาลา 7. สาธารณรัฐอินเดีย 8. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 9. สาธารณรัฐไอร์แลนด์ 10. สาธารณรัฐไซปรัส 11. สาธารณรัฐฮังการี และ 12. สาธารณรัฐคอซอวอ

อนึ่ง สมาคมผู้ช่วยทูตศุลกากร (ACR) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางศุลกากรระหว่างประเทศผ่านการสร้างเครือข่ายของผู้ช่วยทูตศุลกากรที่ประจำการ ณ กรุงบรัสเซลส์ และเจ้าหน้าที่ WCO ซึ่งได้มีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาและกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ACR มีคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่ประสานงานและวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีอธิบดีกรมศุลกากรเบลเยียมและเลขาธิการ WCO เป็นผู้อุปถัมภ์

การประชุม High Stakes, Safe Skies: Enhancing Aviation Sector Responses to the Global Synthetic Drug Problem

เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2569 นายภิสรร์รัฐ นิลพันธ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) ร่วมกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) เข้าร่วมการประชุม High Stakes, Safe Skies: Enhancing Aviation Sector Responses to the Global Synthetic Drug Problem ซึ่งจัดโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC) และ องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือของภาคการบินในการแก้ไขปัญหาการลักลอบขนส่งยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drug) ณ สำนักงานใหญ่ UNODC กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

ในการนี้ ฝ่ายบริการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ และยาเสพติด (Drugs, Laboratory and Scientific Services) ของ UNODC ได้นำเสนอสถานการณ์การลักลอบขนส่งยาเสพติดสังเคราะห์ สารตั้งต้น และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการตรวจยึดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน อาทิ สมาคมขนส่งสินค้าทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association: IATA) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเบลเยียม (Nationaal Drugscommissariaat: CNDC) หน่วยงานศุลกากรและการป้องกันชายแดนของสหรัฐอเมริกา (U.S. Customs and Border Protection: CBP) CargoLux Airlines และ DHL Express ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความเห็นเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย)
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ครั้งที่ 1/2569

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2569 นางสาวราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) และนายอศวรรฐน์ เกิดสังข์ เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ครั้งที่ 1/2569 ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โดยมีนางสาวภัทรี หงษ์ทอง เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา เป็นประธาน

ในโอกาสนี้ เอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ได้หารือเกี่ยวกับพลวัตการดำเนินงานความสัมพันธ์และความร่วมมือสาขาต่าง ๆ กับประเทศในเขตอาณานิคม ได้แก่ ออสเตรีย สโลวาเกีย และสโลวีเนีย รวมถึงภารกิจในการบอบคองการระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ที่กรุงเวียนนา และได้แลกเปลี่ยนข้อสังเกตกับผู้แทนหน่วยงานภายใต้ทีมประเทศไทย โดยอัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) ได้รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และแผนการดำเนินงานในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2569

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย)
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด ครั้งที่ 1/2569

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 นายภิสรร์รัฐ นิลพันธ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) และนายอศวรรฐ์ เกิดสังข์ เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหาร (ทีมประเทศไทย) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด ครั้งที่ 1/2569 ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โดยมีนางสาวสุภาภาต ยุนยะสิทธิ์ อุปทูต สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมาดริด เป็นประธาน

ในโอกาสนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติราชการของทีมประเทศไทยที่ผ่านมา และแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-สเปน รวมถึงสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจและสังคมของสเปน ตลอดจนหารือวางแผนทางการบูรณาการภารกิจร่วมกัน เพื่อผลักดันความสัมพันธ์และความร่วมมือไทย-สเปน ในปีงบประมาณ 2569 ให้มีพลวัตเพิ่มมากขึ้น

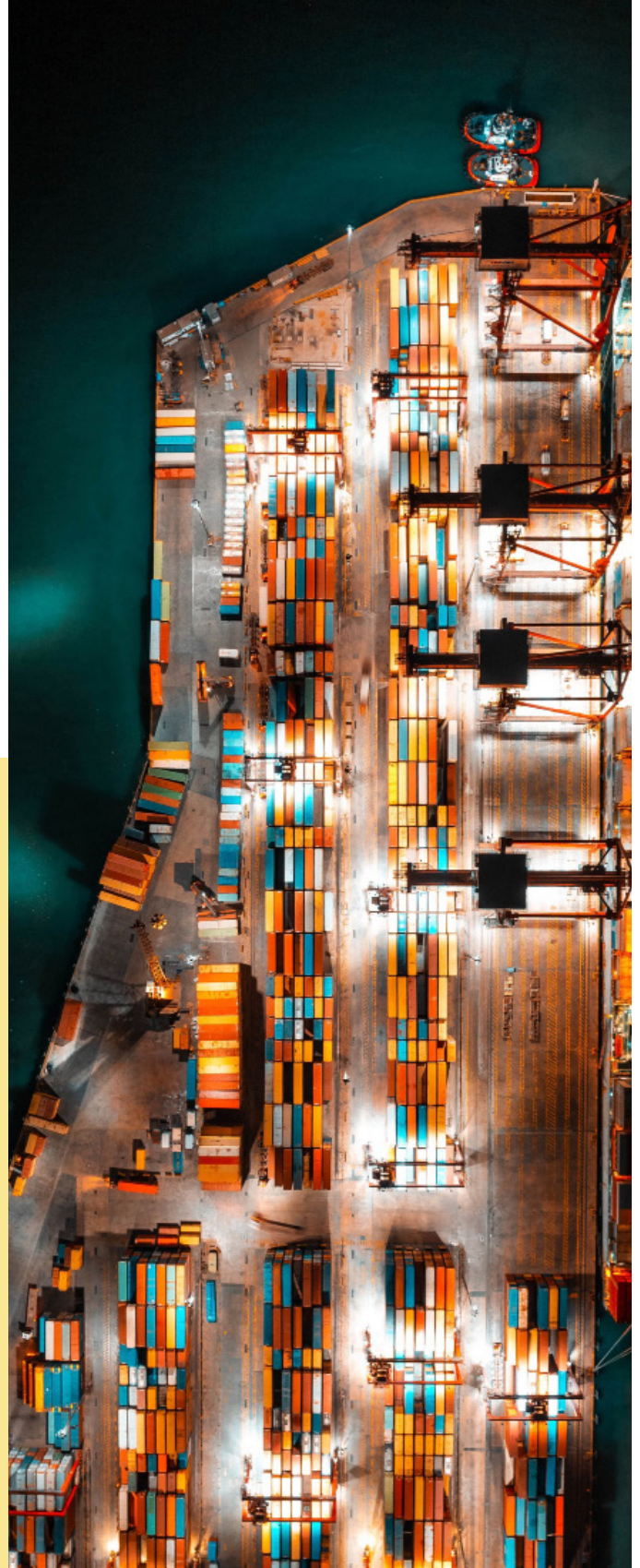
CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 57 59

Email: thaicustoms@thaicustoms.be
<http://brussels.customs.go.th>

© Tom Fisk, Pexels